

2013-10-14

Tid 2013-10-22, kl 19:00.
Kl. 17:30 – 18:00 Gruppmöten för nämnden
Kl. 18:00 – 18:30 Presentation av skolan
Kl. 18:30 – 19:00 Fika och frågestund för allmänheten

Plats Rikstens skola, Flygarvägen 5, Tullinge

Ärenden

Justering

- 1 Svar på medborgarförslag - Fler datorer som hjälpmedel i skolan (2013:81)
- 2 Svar på medborgarförslag - Fritidsverksamhet med läxhjälp efter skoltid från årskurs 4 (2013:95)
- 3 Svar på medborgarförslag - Konstgräsplan Björkhaga (2013:80)
- 4 Ekonomisk uppföljning september 2013 och volymer (2013:85)
- 5 Översyn av central förvaltning (2013:91)
- 6 Rapport om modersmål (2013:90)
- 7 Svar på motion (FP) - Lärarförsörjning (2013:77)
- 8 Riktlinjer för avgifter i skolan (2013:88)
- 9 Förvaltningschefen informerar
- 10 Redovisning av delegationsbeslut
- 11 Anmälningssärenden

2013-10-22

1

Svar på medborgarförslag - Fler datorer som hjälpmedel i skolan – ge fler datorer som inte köps ut av de avgående klasser till yngre elever som behöver en egen dator (UF/2013:81)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Birgitta Palmquist föreslår att de individuella elevdatorer som inte köps ut av avgående nior ska ges till elever i de yngre klasserna som har behov av hjälpmedel, eftersom alla föräldrar inte har råd att köpa en dator till sitt barn.

2012-09-30

Referens
Tony McCarrickMottagare
Utbildningsnämnden

Svar på medborgarförslag: Fler datorer som hjälpmedel i skolan – ge fler datorer som inte köps ut av de avgående klasser till yngre elever som behöver en egen dator

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Birgitta Palmquist föreslår att de individuella elevdatorer som inte köps ut av avgående nior ska ges till elever i de yngre klasserna som har behov av hjälpmedel, eftersom alla föräldrar inte har råd att köpa en dator till sitt barn.

Utbildningsförvaltningens bedömning

Idag tillämpar Botkyrka kommun den strategin att de datorer som inte köps ut av avgående elever ska användas på den skola de har lämnat för att öka utbudet av program och deviser för de yngre barnen, och för att bättre kunna tillgodose behoven hos barn i behov av särskilt stöd. Detta är väl i linje med medborgarförslaget.

På de kommunala skolor som inte har årskurserna 7-9 är tillgången på datorer sämre. Därför har utbildningsförvaltningen lagt fram en projektplan för IKT-utveckling och en miniminivå när det gäller utbudet för barn i förskolan och upp till årskurs 6. Denna projektplan kommer att verkställas under 2013-2014. Från och med 2014 blir det också rektors ansvar att upprätta en IKT-strategi för sin enhet.

Det är varje skolas rektor som har ansvaret för att tillgodose elevens behov. I de fall som beskrivs i medborgarförslaget är det viktigt att elevernas behov uppmärksammas och rektor ser till att de får den hjälp de behöver.

Kerstin Andersson
tf förvaltningschef

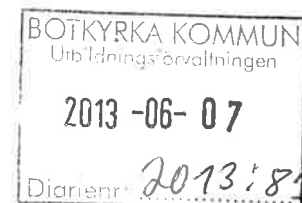

2013-06-07

Dnr KS/2013:344

Referens
Lena Bogne

Mottagare
Utbildningsnämnden

Uppdrag att besvara medborgarförslag – Fler datorer som hjälpmedel i skolan – ge de datorer som inte köps ut av avgående klasser till yngre elever som behöver en egen dator

Kommunfullmäktige har beslutat att utbildningsnämnden ska besvara medborgarförslaget slutligt.

Nämndens svar ska anmälas till kommunfullmäktige snarast efter nämndens sammanträde den 22 oktober 2013.

Handläggning av medborgarförslag

Förvaltningen/nämnden ska:

- utse en kontaktperson (tjänsteman eller politiker) som kontakter förslagsställaren inom cirka två veckor från att förvaltningen/nämnden fått förslaget (Kontakten kan ske per telefon, e-post, post eller genom ett möte.)
- kontaktpersonens namn, tidpunkt för kontakten o.s.v. ska framgå i ärendet genom en handläggarnotering eller registrering av korrespondens
- informera förslagsställaren om beräknad svarstid
- bjuda in förslagsställaren till nämndens sammanträde
- expediera beslutet till förslagsställaren och fullmäktige.

Med vänliga hälsningar
Lena Bogne

Rubrik	Fler datorer som hjälpmedel i skolan - ge de datorer som inte köps ut av avgående klasser till yngre elever som behöver en egen dator
Förnamn	Birgitta
Efternamn	Palmquist
Namn	Birgitta Palmquist
Gatuadress	Adler Salvius väg 59
Postadress	Tullinge
Postnummer	146 53
Telefonnummer	
Mobilnummer	070-297 7308
E-postadress	birgitta@tbsab.se
Förslag	Ge de elevdatorer som inte köps ut av niorna till de elever som har behov av hjälpmedel i de yngre klasserna. Det finns inte tillräckligt med datorer på skolan (Parkhemsskolan) så att alla barn som behöver hjälpmedel kan få en egen dator. Till barn med t.ex. dyslexi. Det är ett känsligt ämne, lärarna skruvar på sig och säger att de har datorer på skolan, men det finns inte så många att barnen kan ha en egen dator.
Motivering	Alla föräldrar har inte ekonomi att köpa en dator till sitt barn med dyslexi för att använda i skolan. De kanske inte ens har möjlighet att ge barnen en dator att använda i hemmet för att göra läxor. När barnen har fått en diagnos får de programvaror utskrivna av logoped att använda hemma. Men de barn som inte har en dator har ingen glädje av det. Programvarorna finns även på Smartskola.

Nordgren Sofia

Från: _Registrator, uf
Skickat: den 5 augusti 2013 16:26
Till: 'Sara.izgi@gmail.com'
Ämne: Medborgarförslag

Hej!

Jag kontaktar dig angående ditt förslag "Fritidsverksamhet med läxhjälp efter skoltid från årskurs 4". Ärendet inkom under semestertiden och därför har återkopplingen dröjt tills nu. Ditt förslag ska beslutas av kommunfullmäktige, men först efter att Utbildningsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden skickat sina yttranden.

Jag har blivit utsedd till handläggare inom Utbildningsförvaltningen och kommer att skriva vårt yttrande, vilket kommer att tas upp på nämndmötet den 24 sept.

Därefter är den beräknade svarstiden från kommunfullmäktige 2-3 månader.

Om du har några frågor om hanteringen av ditt medborgarförslag är du välkommen att höra av dig.

Vänliga hälsningar

Gunilla Wirström Nilsson
Utvecklingsledare
Utvärderings-och utvecklingsenheten

BOTKYRKA KOMMUN
Utbildningsförvaltningen
147 85 Tumba
Besöksadress: Munkhättevägen 45

direkt: 08-530 619 57
sms: 0708 86 14 18

e-post: gunilla.nilsson@botkyrka.se
www.botkyrka.se

**LÅNGT
IFRÅN LAGOM**

2013-10-22

2

Svar på medborgarförslag - Fritidsverksamhet med läxhjälp efter skoltid från årskurs 4 (UF/2013:95)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit från Sara Izgi. Detta handlar om att föräldrar i Brunnaskolan önskar att barnen ska ha möjlighet till fritidsverksamhet i åk 4, (med ett muntligt tillägg att det även ska gälla för åk 5). Önskemål om läxhjälp kopplat till fritidsverksamhet finns också. Motiveringen till förslaget är att barnen sitter ensamma hemma med framförallt dataspel och tv som sysselsättning, tills föräldrarna kommer hem och kan hjälpa till med läxorna.

Eftersom önskemålet består av två olika delar, fritidsverksamhet och läxhjälp, har det gått på remiss till två olika nämnder; kultur- och fritidsnämnden och utbildningsnämnden.

2013-10-07

Referens
Gunilla Wirström Nilsson

Mottagare
Utbildningsnämnden
Kommunstyrelsen

Remiss medborgarförslag: Fritidsverksamhet med läxhjälp från årskurs 4, KS/2013:383, UF/2013:95

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit från Sara Izgi. Detta handlar om att föräldrar i Brunnaskolan önskar att barnen ska ha möjlighet till fritidsverksamhet i åk 4, (med ett muntligt tillägg att det även ska gälla för åk 5). Önskemål om läxhjälp kopplat till fritidsverksamhet finns också. Motiveringen till förslaget är att barnen sitter ensamma hemma med framförallt datorspel och tv som sysselsättning, tills föräldrarna kommer hem och kan hjälpa till med läxor.

Eftersom önskemålet består av två olika delar, fritidsverksamhet och läxhjälp, har det gått på remiss till två olika nämnder; kultur- och fritidsnämnden och utbildningsnämnden.

Utbildningsnämndens yttrande över medborgarförslaget

Alla kommunala skolor i Botkyrka erbjuder fritidsverksamhet för barn 6-10 år. Därefter, för barn 10-12, år finns det möjlighet till öppen fritidsverksamhet från skolans slut till klockan 18. Till denna verksamhet behöver ingen anmälan göras och det kostar ingenting.

Utbildningsförvaltningen överlämnade hösten 2012 den öppna fritidsverksamheten till kultur- och fritidsförvaltningen. Utbildningsnämnden överläter därför till kultur- och fritidsnämnden att uttala sig om läxhjälp inom den öppna fritidsverksamheten.

Utbildningsnämnden har i sin ettårsplan för 2014 beslutat att alla skolor ska erbjuda läxhjälp/studiestöd inom eller i anslutning till skoldagen. Detta beslut träder i kraft först höstterminen 2014.

Kerstin Andersson
Tf förvaltningschef

Kristina Gustafsson
Chef för UVEN

BOTKYRKA KOMMUN

Kommunledningsförvaltningen

2013-07-02

Referens
Lena Bogne

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden
Utbildningsnämnden

Begäran om yttrande över medborgarförslag - Fritidsverksamhet med läxhjälp efter skoltid från årskurs 4

Kommunfullmäktige har beslutat att kultur- och fritidsnämnden och utbildningsnämnden ska yttra sig över medborgarförslaget.

Nämndernas yttranden ska överlämnas till kommunstyrelsen snarast efter nämndernas sammanträden den 24 september 2013.

Handläggning av medborgarförslag

Förvaltningen/nämnden ska:

- utse en kontaktperson (tjänsteman eller politiker) som kontaktar förslagsställaren inom cirka två veckor från att förvaltningen/nämnden fått förslaget (Kontakten kan ske per telefon, e-post, post eller genom ett möte.)
- kontaktpersonens namn, tidpunkt för kontakten o.s.v. ska framgå i ärendet genom en handläggarnotering eller registrering av korrespondens
- informera förslagsställaren om beräknad svarstid (räkna med 2-3 månader för kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges hantering, efter att nämnden expedierat sitt yttrande)
- expediera yttrandet till kommunstyrelsen.

Med vänliga hälsningar
Lena Bogne

Rubrik	Fritidsverksamhet med läxhjälp efter skoltid från årskurs 4
Förnamn	Sara
Efternamn	Izgi
Namn	Sara Izgi
Gatuadress	Kryddgårdsvägen 13
Postadress	Norsborg
Postnummer	145 73
Telefonnummer	
Mobilnummer	070-975 0189
E-postadress	Sara.izgi@gmail.com
Förslag	Föräldrarna i årskurs 4 i Brunnaskolan önskar att barnen ska ha möjlighet till fritidsverksamhet efter skoltid, där barnen kan få möjlighet till läxhjälp m.m. Som det ser ut idag så är barnen ensamma hemma i flera timmar.
Motivering	I dag sitter dom flesta barnen framför tvn, datorn och spelar bara spel. Finns ingen som kan hjälpa till med läxorna för än föräldrarna kommer hem till kvällen.

Rubrik	Fritidsverksamhet med läxhjälp efter skoltid från årskurs 4
Förnamn	Sara
Efternamn	Izgi
Namn	Sara Izgi
Gatuadress	
Postadress	
Postnummer	
Telefonnummer	
Mobilnummer	
E-postadress	
Förslag	Föräldrarna i årskurs 4 i Brunnaskolan önskar att barnen ska ha möjlighet till fritidsverksamhet efter skoltid, där barnen kan få möjlighet till läxhjälp m.m. Som det ser ut idag så är barnen ensamma hemma i flera timmar.
Motivering	I dag sitter dom flesta barnen framför tvn, datorn och spelar bara spel. Finns ingen som kan hjälpa till med läxorna för än föräldrarna kommer hem till kvällen.

2013-10-22

3

Yttrande över medborgarförslag – Gräsplan på Björkhaga skolas bollplan (dnr KS/2013:315)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden anser förslaget besvarat och överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande.

Sammanfattning

Klass 2A på Björkhaga skola har vid flera klassråd lyft frågan om att det vore bra att anlägga en gräsplan på Björkhaga skolas bollplan, då denna används mycket, men emellanåt är väldigt blöt och lerig. Eftersom elever har hört att kommunen slänger gräset från gamla konstgräsplaner frågar de om detta gräs istället skulle kunna läggas på deras bollplan. 2As klasslärare, Elisabet Lindahl, har därför lämnat ett medborgarförslag för att hon och klassen ska få stöd till detta.

2013-10-08

Dnr UF/2013:80

Referens
Leif EdinMottagare
Utbildningsnämnden
Kommunstyrelsen**Yttrande över medborgarförslag – Gräsplan på Björkhaga skolas bollplan (dnr KS/2013:315)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden anser förslaget besvarat och överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande.

Bakgrund

Klass 2A på Björkhaga skola har vid flera klassråd lyft frågan om att det vore bra att anlägga en gräsplan på Björkhaga skolas bollplan, då denna används mycket, men emellanåt är väldigt blöt och lerig. Eftersom elever har hört att kommunen slänger gräset från gamla konstgräsplaner frågar de om detta gräs istället skulle kunna läggas på deras bollplan. 2As klasslärare, Elisabet Lindahl, har därför lämnat ett medborgarförslag för att hon och klassen ska få stöd till detta.

Yttrande

Utbildningsförvaltningen ser positivt på Elisabet Lindahls och klass 2As förslag. Vad gäller kostnader och praktisk skötsel har dock inte utbildningsförvaltning någon möjlighet att ta på sig ansvaret.

Bollplaner vid skolor i Botkyrka kommun sköts och utvecklas av kultur- och fritidsförvaltningen och även de yttrar sig över medborgarförslaget. Kultur- och fritidsförvaltningen skriver i sitt yttrande (dnr KF/2013:122) att konstgräset ska bytas på två bollplaner under åren 2014-2016. Vidare skriver de i sitt yttrande;

Att återanvända konstgräs är kultur- och fritidsförvaltningen är positiva till. De kommande åren ska konstgräset bytas på två konstgräsplaner, en 2014 och ytterligare en 2016. Avsikten är att det gamla gräset ska kunna fördelas till några skolor eller spontanidrottsplatser och därmed fortsätta ge spelglädje till barn och vuxna. Kultur- och fritidsförvaltningen kommer under 2014 i dialog med bland annat utbildningsförvaltningen besluta var konstgräset ska återanvändas.

Kerstin Andersson
Tf förvaltningschefLeif Edin
Lokalstrateg

2013-06-07

Dnr KS/2013:315

Referens
Lena Bogne

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Utbildningsnämnden

Begäran om yttrande över medborgarförslag – Gräsplan på Björkhaga skolas bollplan

Kommunfullmäktige har beslutat att kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och utbildningsnämnden ska yttra sig över medborgarförslaget.

Nämndernas yttranden ska överlämnas till kommunstyrelsen snarast efter nämndernas sammanträden den 24 september 2013.

Handläggning av medborgarförslag

Förvaltningen/nämnden ska:

- utse en kontaktperson (tjänsteman eller politiker) som kontakter förslagsställaren inom cirka två veckor från att förvaltningen/nämnden fått förslaget (Kontakten kan ske per telefon, e-post, post eller genom ett möte.)
- kontaktpersonens namn, tidpunkt för kontakten o.s.v. ska framgå i ärendet genom en handläggarnotering eller registrering av korrespondens
- informera förslagsställaren om beräknad svarstid (räkna med 2-3 månader för kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges hantering, efter att nämnden expedierat sitt yttrande)
- expediera yttrandet till kommunstyrelsen.

Med vänliga hälsningar
Lena Bogne

Rubrik	
Förnamn	Elisabet
Efternamn	Lindahl
Namn	Elisabet Lindahl
Gatuadress	Tunavägen 29
Postadress	147 42 Tumba
Postnummer	
Telefonnummer	0706946013
Mobilnummer	
E-postadress	b1an2008@live.se
Förslag	Gräsplan på Björkhaga skolas bollplan. En elev i klass 2 A har hört att det finns gamla gräsplaner som en del slänger och att vi skulle kunna ta sånt och lägga ut.
Motivering	Klass 2 A på Björkhaga skola har tagit upp detta på sina klassråd flera gånger och vi har diskuterat hur det kan lösas, att det kostar pengar och arbetsinsatser m m. Nu tänkte jag som klasslärare för den här klassen att vi lämnar in ett medborgarförslag och hoppas på att få stöd från kommunen. Planen blir nämligen väldigt lerig och blöt emellanåt, särskilt vår och höst, då det ju också är skola och eleverna nyttjar planen varje rast för de älskar fotboll.

2013-10-22

5

Översyn av central förvaltning (UF/2013:91)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden gav den 24 september förvaltningschefen i uppdrag att, utifrån den muntliga presentationen, fullfölja översyn av central förvaltning utifrån det förslag som presenterades.

Utbildningsnämnden beslutar därmed om att ge förvaltningschefen i uppdrag att:

- Genomföra steg 1 som syftar till att skapa förutsättningar för att utbildningsförvaltningen har en budget i balans, inkluderat kommande års besparingskrav.
- Genomföra steg 2 med syfte att nuvarande förvaltningsledning bereder och skapar beslutsunderlag för tillträdande förvaltningschef. Beredningstid för steg 2 är oktober till och med december 2013. Därefter kommer tillträdande förvaltningschef utifrån underlagen att skapa sig uppfattning om hur förvaltningen ska organiseras.
- Genomföra steg 3 som syftar till att anpassa förvaltningsorganisationen utifrån rådande styrdokument (skollag och läroplaner). Steg 3 startar våren 2014.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har utifrån rådande ekonomisk situation gett förvaltningen i uppdrag att göra en översyn av central förvaltning, i syfte att den ska minska i omfång. Detta för att säkerställa att så stor del av resurserna som möjligt ska gå ut till förskolor och skolor. Förvaltningsledningen har efter beslut i utbildningsnämnden påbörjat översynen. Översynen är uppdelad i tre steg där steg 1 innebär minskning av central förvaltning inom befintlig organisation. Steg 2 innebär att förvaltningsledningen under tiden oktober till och med december 2013 bereder och tar fram beslutsunderlag till tillträdande förvaltningschef. Steg 3 innebär att anpassa förvaltningsorganisationen utifrån rådande styrdokument (skollag och läroplaner). Samt att med steg 1 och 2 som grund ge goda förutsättningar för tillträdande förvaltningschef att skapa en nutida organisation, som främjar barns och ungas lärande och utveckling. Steg 3 startar under våren 2014.

Förvaltningsledningen har definierat central förvaltning till personer som rapporterar till någon i förvaltningsledningen. Central förvaltning består av fyra enheter: Administrativa enheten, Utvärderings- och utvecklingsenheten Specialistenheten samt Ekonomienheten.

2013-10-14

Referens
Kerstin AnderssonMottagare
Utbildningsnämnden

Översyn av central förvaltning (UF/2013:91)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden gav den 24 september förvaltningschefen i uppdrag att, utifrån den muntliga presentationen, fullfölja översyn av central förvaltning utifrån det förslag som presenterades.

Utbildningsnämnden beslutar därmed om att ge förvaltningschefen i uppdrag att:

- Genomföra steg 1 som syftar till att skapa förutsättningar för att utbildningsförvaltningen har en budget i balans, inkluderat kommande års besparingskrav.
- Genomföra steg 2 med syfte att nuvarande förvaltningsledning bereder och skapar beslutsunderlag för tillträdande förvaltningschef. Beredningstid för steg 2 är oktober till och med december 2013. Därefter kommer tillträdande förvaltningschef utifrån underlagen att skapa sig uppfattning om hur förvaltningen ska organiseras.
- Genomföra steg 3 som syftar till att anpassa förvaltningsorganisationen utifrån rådande styrdokument (skollag och läroplaner). Steg 3 startar våren 2014.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har utifrån rådande ekonomisk situation gett förvaltningen i uppdrag att göra en översyn av central förvaltning, i syfte att den ska minska i omfång. Detta för att säkerställa att så stor del av resurserna som möjligt ska gå ut till förskolor och skolor. Förvaltningsledningen har efter beslut i utbildningsnämnden påbörjat översynen. Översynen är uppdelad i tre steg där steg 1 innebär minskning av central förvaltning inom befintlig organisation. Steg 2 innebär att förvaltningsledningen under tiden oktober till och med december 2013 bereder och tar fram beslutsunderlag till tillträdande förvalt-

2013-10-14

ningschef. Steg 3 innebär att anpassa förvaltningsorganisationen utifrån rådande styrdokument (skollag och läroplaner). Samt att med steg 1 och 2 som grund ge goda förutsättningar för tillträdande förvaltningschef att skapa en nutida organisation, som främjar barns och ungas lärande och utveckling.

Steg 3 startar under våren 2014.

Förvaltningsledningen har definierat central förvaltning till personer som rapporterar till någon i förvaltningsledningen. Central förvaltning består av fyra enheter: Administrativa enheten, Utvärderings- och utvecklingsenheten Specialistenheten samt Ekonomienheten.

Bakgrund

Utbildningsförvaltningen hade 2012 ett underskott motsvarande 66,7 mkr. Utbildningsnämnden gav i februari 2013 uppdrag till respektive geografiskt område, gymnasieskola och central förvaltning att vidta åtgärder för budget i balans. De tre centrala enheterna samt förvaltningschefen fick följande sparbering: budget i balans 2013 samt ytterligare sparkrav på 5 mkr fördelat på 2013 och 2014.

I maj 2013 valde utbildningsnämnden, att utöver tidigare beslut ge ytterligare uppdrag till utbildningsförvaltningen. Utifrån rådande ekonomisk situation fick förvaltningen i uppdrag att göra en översyn av central förvaltning med syfte att central förvaltning ska minska. I ettårsplan inför 2014 formulerade utbildningsnämnden syftet med översynen på följande sätt: ”nämnden vill med översynen därmed säkerställa att så stor del av resurserna som möjligt ska gå ut till förskola och skola”.

Utbildningsnämnden godkände i september förvaltningsledningens förslag till hantering av översynen. Förslaget innebar att dela upp översynen i tre steg så att följande kriterier uppfylls:

- Att central förvaltning minskar redan under 2013
- Att tillträdande förvaltningschef har möjlighet att fatta beslut om sin organisation
- Att central förvaltning organiseras resurseffektivt gällande fungerande huvudmannaskap och för resurser som av samordningsskäl bör organiseras centralt
- Att förskolechefer och rektorer har adekvat stöd för att leda sina verksamheter i sin strävan för att kunskapsresultaten blir bättre och skillnader minskar

2013-10-14

Nedan följer beskrivning av de tre stegen

Steg 1 – Minskning av central förvaltning med start efter nämndens möte den 24 september 2013

Syfte med steg 1 är att skapa förutsättningar för att utbildningsförvaltningen har budget i balans inkluderat kommande besparingskrav.

Utbildningsförvaltningens prognos för 2013 är – 13.3 mkr. Inför 2014 har utbildningsförvaltningen ett sparbetning på 10,7 mkr, ytterligare drygt 17 mkr inför 2015. Med dessa tuffa förutsättningar behövs fortsatta åtgärder på både central förvaltning och på enhetsnivå.

Steg 1 innebär följande:

- Ta bort/minska resurser inom vissa funktioner som får till följd att arbetsuppgifter behöver, prioriteras ner eller om möjligt tas bort. Åtgärderna ska inte påverka befintlig organisation. Totalt minst 10 tjänster dras in. Arbetet startar direkt efter nämndmötet 24 september 2013.
- Tidsbegränsade anställningar avslutas. Ingen nyrekrytering på kommande vakanta tjänster utan beslut av förvaltningschef.
- Prioritering och nerdragning av centrala enheters budget inför 2014.

Arbetet med steg 1 är påbörjat. Alla berörda personer inom de aktuella funktionerna har komptensinventerats av samordnaren för HR-specialisterna på utbildningsförvaltningen. Indragningen av tjänster är förhandlade enligt MBL § 11. De fackliga organisationerna förklarade sig oeniga med arbetsgivarens beslut meddelade att de inte kommer att begära central förhandling. Konsekvens beskrivningar är upprättade för respektive tjänst. Under hösten startar omställningsarbete på individuell nivå. I första hand handlar det om omställningsarbete inom utbildningsförvaltningen. I andra hand om omställningsarbete inom kommunen och i sista hand om uppsägning på grund av arbetsbrist. I dagsläget handlar det främst om omställningsarbete och inte uppsägning. Det fortsatta arbetet ska ske i dialog mellan medarbetare, närmsta chef, facklig organisation med stöd av HR-specialist. Alla medarbetare på central förvaltning har erbjudits samtalsstöd och förvaltningsledningen informerar kontinuerligt medarbetare på central förvaltning samt chefer om var vi befinner oss i processen.

2013-10-14

Steg 2 – Förberedelse för uppbyggnad av en resurseffektiv central förvaltning där helhetssyn är viktig

Syfte med steg 2 är att nuvarande förvaltningsledning bereder och skapar beslutsunderlag för tillträdande förvaltningschef. Steg 2 innebär att bereda beslutsunderlag ur två perspektiv:

1. Det som krävs för att utbildningsnämnden uppfyller kraven som huvudman.

Här ser förvaltningen att det finns två delar, vad som krävs lagligen samt vad som av samordningsskäl bör organiseras centralt. Exempel på vad som krävs lagligen är funktionen klagomålshantering. Exempel på vad som av samordningsskäl bör organiseras centralt är skolläkare. Visserligen skulle varje skola kunna anställa en litet antal skolläkartimmar, men det skulle inte vara resurseffektivt.

2. Det stöd förskolechefer och rektorer behöver för att leda sina verksamheter i sin strävan att kunskapsresultaten ska öka och skillnaderna minska.

Här behöver förvaltningsledningen säkra delaktighet bland kommunens förskolechefer och rektorer. Ledningen behöver också tänka utifrån ett kommunövergripande- och likvärdighetsperspektiv som inkluderar de områden utbildningsnämnden prioriterat i kommunens styrdokument, främst ettårsplan.

Beredningstid för steg 2 är oktober till och med december 2013. Därefter kommer tillträdande förvaltningschef utifrån underlagen att skapa sig en uppfattning, om hur förvaltningen ska organiseras. Inom beredningstiden ska förvaltningsledningen, utifrån ett helhetsperspektiv, gå igenom alla funktioner inom central förvaltning och identifiera möjliga effektiviseringar. Utöver detta ska förvaltningsledningen förbereda och inventera vilket stöd som behövs för att stödja förskolechefer och rektorer och hur stödet ska vara organiserat. Vilka arbetssätt som ska användas är fortfarande under diskussion och ska förankras med tillträdande förvaltningschef.

2013-10-14

Steg 3 – Hela förvaltningsorganisationen

Syftet med steg 3 är att anpassa förvaltningsorganisationen utifrån rådande styrdokument (skollag och läroplaner) samt att med steg 1 och 2 som grund ge goda förutsättningar för tillträdande förvaltningschef att skapa en nutida organisation som främjar barns och ungas lärande och utveckling.

Steg 3 startar under våren 2014.

Vad innebär begreppet central förvaltning och hur ser den ut?

Förvaltningsledningen har definierat central förvaltning till de personer som rapporterar till någon i förvaltningsledningen.

Central förvaltning består av 4 olika enheter:

- *Utvärderings- och utvecklingsenheten (Uven)*. Uven består av tre huvudsakliga områden: analys, ledningsstöd och verksamhetsstöd. Inom dessa områden ryms verksamhetsplanering såsom t.ex. arbete med flerårs- och ettårsplaner, liksom verksamhetsuppföljning genom bland annat årsredovisning och uppföljning av enheters kvalitetsarbete. Inom enheten genomförs också utvärderingar och utredningar samt handläggning av ärenden från nämnd och förvaltning. Inom ledningsstöd ingår kommunövergripande implementering av lagstiftning och direktiv från myndigheter som t.ex. Skolverket. Klagomålshantering och besvarande av anmälningar till Skolinspektionen är en del av ledningsstöd. Uven har ett antal utvecklingspedagoger anställda som på olika sätt utgör verksamhetsstöd, exempelvis matematik- och språkutvecklare. Inom verksamhetsstöd finns också Komtek (kommunala teknikskolan), forskning- och utvecklingsledare, Naturskolan, stöd i digitalisering samt stöd för entreprenöriella och estetiska lärprocesser.
- *Specialistenheten*. Inom specialistenheten finns specialistfunktioner samlade. Specialistkompetens finns bland annat inom skolhälsovård, specialpedagogik, mottagande av elever i grund- och gymnasiesärskola, antagning till gymnasieskolan, modersmål, minoritetsspråk och finska som förvaltningsområde. Enheten ger ledningsstöd och verksamhetsstöd i alla skolformer riktat kring barn och elever som är i störst behov av stöd. Specialistenheten har nära samarbete med socialtjänst, barn-

2013-10-14

och ungdomspsykiatri och barnhabilitering. Inom Specialistenheten finns ledning av korttidsskolan Fyren, läs- och skrivpedagogiskt centrum, sommarskola, föräldrastödsprogram och skolnärvaroteam.

Administrativa enheten ansvarar kort beskrivet, för följande områden: Lokaler - innefattar bland annat ansvar för alla ny-, ombyggnads och renoveringsprojekt, lokalplanering, hyror, arbetsmiljöåtgärder, säkerhetssamordning.

Kost - ansvar för upphandlingar av livsmedel, kommunens kostpolicy, kompetensutveckling av kökspersonal, stöd vid köksombyggnationer
HR-specialister - jobbar med chefsstöd, löneförhandlingar, arbetsrättsliga frågor, stöd till chefer vi personalärenden med mera.

Barnomsorgsfrågor - avser regelverk och tillämpning av detta, utveckling av arbetsprocesser inom barnomsorgen med mera.

Interkommunala ersättningar liksom ansvaret för samverkan inom länet för interkommunala frågor ligger också här.

Utredningar och tjänsteskrivelser inom olika områden, exempelvis hantering av skolpliktsbevakning, skolskjutsar, tillståndgivning och tillsyn av fristående förskolor.

Kommunikation - kommunikation och marknadsföring inför förskole-, grundskole- och gymnasieval, stöd vid krishantering, stöd till webbredaktörerna på förskolor och skolor avseende deras webbplatser, stöd och kommunikation med massmedia, invigningar av nya verksamheter

- *Ekonomienheten*. Sedan 29 juli 2013 finns en ekonomienhet på utbildningsförvaltningen. Ekonomifunktionerna inrymdes tidigare i administrativa enheten. Här finns en ekonomichef och tre andra ekonomifunktioner. Ekonomienheten är idag inte berörd av översynen eftersom förvaltningsledningens bedömer att ekonomienheten i nuläget inte kan minska i omfång.

2013-10-11

Referens

Karin Persson-Berg

Förhandling enligt § 11 MBL,

Dag och tid Fredagen den 11 oktober 2013

Plats Utbildningsförvaltningen, plan 5, kommunalhuset

För arbetstagarna: Elisabet Molander, Anders Öberg Lärarförbundet, Britt-Marie Hyckenberg LR, Ann-Sofie Montelius, Anna Widing Niemelä Skolledarförbundet, Jon Thors DIK, Iréne Hansson, Malin Lundberg Kommunal, Ann-Sofie Nelstrand Civilekonomerna

Ej närvarande: Vision (meddelat förhinder torsdag 10 oktober)

För arbetsgivaren: Kerstin Andersson,

Övriga: Eva Berglöf, Peter Dacke, Kristina Gustafsson, Anette Älmdalen o. Karin Persson-Berg

Justerare. För arbetstagarna: Anders Öberg
För arbetsgivaren: Kerstin Andersson

§ 1

Förhandling enligt MBL § 11 angående översynen av central förvaltning och indragning av funktioner.

§ 2

Vision har inkommit med skrivelse, bilaga 1.

Arbetsgivaren informerar att de haft telefonsamtal med Visions företrädare innan förhandling. Arbetsgivaren läser upp skrivelsen som vision mejlat arbetsgivaren sen torsdagkväll. Arbetsgivaren informerar också att Vision vill att arbetsgivaren gör turordning redan vid omplaceringsförfarandet.

Arbetsgivaren informerar närvarande fackliga organisationer att något sådant inte kommer att göras då arbetsgivarens enligt 7 § LAS andra stycket, är skyldig att före uppsägning överväga alla möjligheter att flytta arbetstagare till en annan arbetsuppgift.

2013-10-11

§ 3

Varje enhetschef går igenom kommentarer från medarbetare på förvaltningskontoret som inkommit efter utskick av konsekvensbeskrivningarna den 9 oktober.

Gällande konsekvensbeskrivning för specialistenheten, specialpedagogik framför Lärarförbundet att den är ett direkt stöd ute på enheterna och det blir kostnadsdrivande för verksamheten och kompetensen finns inte alltid. Det är risk att man inte hinner bygga upp nya strukturer. Skolledarförbundet undrar om skoldateket som form kommer att försvinna.

Arbetsgivaren vill pröva, om begreppet ska behållas

Gällande projektledning på specialistenheten framför Civilekonomerna att komplexiteten i arbetsuppgifterna och omfattningen av t.ex sommarskolan ej beskrivs. Processen har gått för fort och konsekvenserna är otydligt beskrivna.

Gällande konsekvensbeskrivning för administrativa enheten, systemansvarig yrkar DIK, som tillägg till gjord riskbedömning att det finns risk för ökad arbetsbelastning på centralt placerad personal och risk för ohälsa inom gruppen systemansvariga. Skolledarförbundet säger att denna kompetens finns inte på enheterna varför det är olämpligt att dra ner här.

Arbetsgivaren bifaller DIK yrkande och kommer att göra ändringen i konsekvensbeskrivningen och säger att det är viktigt därför med en kontinuerlig dialog.

Representanter för den tvärfackliga gruppen framför, att man är enig om att inte ställa sig bakom arbetsgivarens förslag. Processen har gått för snabbt, man har inte hunnit ta del av allt och kontakta medlemmar i tid. Den tvärfackliga gruppen tycker att det mest varit information och inte samverkan. Man accepterar dock politiska beslut och att nedskärningar behöver göras, men man har inte känt sig tillräckligt delaktig. De fackliga organisationerna kommer inte att driva detta ärende till central förhandling enligt MBL § 14.

Arbetsgivaren säger att man i USAM får diskutera hur förändringar i framtiden ska hanteras och hitta en bra form att jobba i.

2013-10-11

§ 4

Arbetsgivaren vidhåller sitt förslag om de 11 funktioner som tidigare redovisats också kommer att dras in. Förändringar i konsekvens- och riskanalyser kommer att göras utifrån yrkande från DIK.

§5

Förhandlingen förklaras avslutad då protokollet justeras vilket bestäms till den 11 oktober.

Vid protokollet

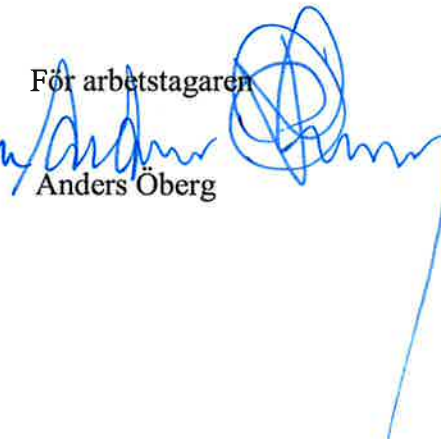
Karin Persson-Berg

För arbetsgivaren

Kerstin Andersson

För arbetstägaren

Anders Öberg

Stockholm 2013-10-10

Angående förhandling enl. 11 § MBL gällande översyn av Central förvaltning i Utbildningsförvaltningen

Arbetsgivaren har kallat till 11 § MBL på fredag 131011, kl. 10:30-12:00

Vision kan tyvärr inte delta på denna 11 § MBL.

Vision förklarar sig oeniga med arbetsgivaren gällande hantering av det politiskt fattade beslutet om besparingsbeting inom Central förvaltning/Utbildningsförvaltningen. Skälet till oenigheten är att Vision inte anser detta vara ett omställningsarbete, utan att det är en organisationsförändring, som kräver ett helt annat hanteringssätt. Undertecknad vill ha ovanstående infört i protokollet.

Vision önskar återkoppling, att arbetsgivaren tagit del av detta dokument innan förhandling, fredag 13011, kl. 10:30-12:00

Helena Rovtjanin-Odenskiöld
Ordförande Vision Avd 232

2013-10-22

6

Rapport om modersmål (UF/2013:90)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden har tagit del av rapporten.

Sammanfattning

Inom utbildningsförvaltningen organiseras modersmål i tre huvudområden; förstärkt modersmålsstöd i förskolan, modersmålsundervisning och studiehandledning.

Antalet språk i Botkyrka är stort och vi undervisar i 70 språk, vilket är ovanligt många jämfört med andra kommuner. Föräldrar till 5 011 barn och elever väljer skolämnet modersmål som extra tillval på grundskolan och gymnasieskolan, eller förstärkt modersmålsstöd i förskolan.

Sedan höstterminen 2013 har organiseringen av all modersmålsundervisning på grundskolorna förändrats eftersom det finns lagkrav på att modersmålsundervisning ska förläggas utanför garanterad undervisningstid. Det är för tidigt att utvärdera förändringen och att fullt ut se konsekvenserna av denna. En bedömning som ändå kan göras så här långt är att omläggningen av elevgrupper och införandet av ”värdsolor” i det stora hela har fungerat väl samt att all planerad undervisning har kommit igång. Vi ser dock inte den önskade ökningen av studiehandledning på totalnivå, men den har ökat något i södra Botkyrkas grundskolor och inom gymnasieskolan.

Förändringen från den 1 april med en fyra-årsregel för att vara berättigad till förstärkt modersmålsstöd i förskolan har i huvudsak fungerat mycket bra.

Aktuell forskning visar att elever som deltar i modersmålsundervisning når bättre studieresultat än andra elever. Detta gäller generellt för elever som har deltagit oavsett familjebakgrund, kön eller migrationsbakgrund.

Modersmålslärares uppdrag är komplext, vilket beror på att de ofta arbetar i flera skolformer utifrån olika kursplaner och ska bedöma och sätta betyg utifrån dessa. Det finns tre fokusområden i den centrala modersmålsorganisationens kvalitetsarbete; utveckling av pedagogrollen, IKT och språk.

2013-10-10

Referens
Charlotta OhlssonMottagare
Utbildningsnämnden

Rapportering modersmål (UF/2013:90)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden har tagit del av rapporten.

Sammanfattning

Inom utbildningsförvaltningen organiseras modersmål i tre huvudområden; förstärkt modersmålsstöd i förskolan, modersmålsundervisning och studiehandledning.

Antalet språk i Botkyrka är stort och vi undervisar i 70 språk, vilket är ovanligt många jämfört med andra kommuner. Föräldrar till 5 011 barn och elever väljer skolämnet modersmål som extra tillval på grundskolan och gymnasieskolan, eller förstärkt modersmålsstöd i förskolan.

Sedan höstterminen 2013 har organiseringen av all modersmålsundervisning på grundskolorna förändrats eftersom det finns lagkrav på att modersmålsundervisning ska förläggas utanför garanterad undervisningstid. Det är för tidigt att utvärdera förändringen och att fullt ut se konsekvenserna av denna. En bedömning som ändå kan göras så här långt är att omläggningen av elevgrupper och införandet av ”värdsolor” i det stora hela har fungerat väl samt att all planerad undervisning har kommit igång. Vi ser dock inte den önskade ökningen av studiehandledning på totalnivå, men den har ökat något i södra Botkyrkas grundskolor och inom gymnasieskolan.

Förändringen från den 1 april med en fyra-årsregel för att vara berättigad till förstärkt modersmålsstöd i förskolan har i huvudsak fungerat mycket bra.

Aktuell forskning visar att elever som deltar i modersmålsundervisning når bättre studieresultat än andra elever. Detta gäller generellt för elever som har deltagit oavsett familjebakgrund, kön eller migrationsbakgrund.

Modersmålslärares uppdrag är komplext, vilket beror på att de ofta arbetar i flera skolformer utifrån olika kursplaner och ska bedöma och sätta betyg utifrån dessa. Det finns tre fokusområden i den centrala modersmålsorganisationens kvalitetsarbete; utveckling av pedagogrollen, IKT och språk.

2013-10-10

Bakgrund

Inom utbildningsförvaltningen organiseras modersmål i tre huvudområden:

1. Förstärkt modersmålsstöd

Förstärkt modersmålsstöd i förskolan syftar till att stärka barnens flerspråkighet och vidare språkinläring. I Botkyrka erbjuder vi sedan 1 april 2013 förstärkt modersmålsstöd från fyra års ålder.

2. Modersmålsundervisning

Modersmål är ett skolämne och ingår med en egen kursplan i skolverkets läroplaner för grundskolan och gymnasieskolan. Det är ett frivilligt ämne, men i och med att man har valt att läsa ämnet får man också betyg i det, och undervisningen blir obligatorisk att delta i.

Alla elever som talar ett annat språk än svenska hemma kan få undervisning i sitt modersmål. För nationella minoritetsspråk gäller även att undervisning kan ges till barn som inte talar språket hemma, men har grundläggande kunskaper i språket. Även adoptivbarn har rätt till undervisning på sitt modersmål. Modersmålsundervisningen kan organiseras utanför garanterad undervisningstid, eller inom den i form av språkval, elevens val eller skolans val. (Skolförordningen 5 kapitel 8 §.)

3. Studiehandledning

Studiehandledning på modersmålet skiljer sig så tillvida att det är en särskild stödinsats riktad till elever som riskerar att inte nå upp till kunskapskraven i olika skolämnena. Studiehandledning beslutas av rektor och föregås av åtgärdsprogram och kartläggning av elevens behov.

Regelverket i utbildningsförvaltningen

Föräldrar ansöker om förstärkt modersmålsstöd eller modersmålsundervisning till sina barn på barnens skola eller förskola. Därefter beställer enheten pedagogtid för förstärkt modersmålsstöd eller modersmålsundervisning av specialistenheten. Alternativt använder enheterna egen anställd personal. Förskolechefen/rektor har ansvar för att bevilja eller avslå ansökan, organisera och följa upp undervisningen för sina barn/elever. Specialistenhetens modersmålsorganisation har som uppdrag att utgöra ett stöd för utbildningsförvaltningens enheter genom att erbjuda kvalificerade modersmålspedagoger.

Även studiehandledning beställs av enheten efter att rektorn fattat beslut. I det här fallet om en stödåtgärd. I samband med att studiehandledningen ska sättas igång görs en bedömning avseende om:

- eleven har ämneskunskaper sedan tidigare och ett starkt modersmål,
- eleven saknar skolgång och ämneskunskaper och har ett starkt modersmål eller
- eleven varit en längre tid i Sverige och riskerar att inte nå kunskapskraven.

Bedömningen är mycket viktig så att rätt form av stöd sätts in.

2013-10-10

Modersmåslärares kompetens och uppdrag

Modersmålspedagogerna har en ambulerande tjänst. De flesta modersmålspedagoger har en pedagogisk utbildning från sitt hemland. Den ska vara validerad av Högskoleverket. Specialistenheten söker aktivt efter modersmåslärare som är behöriga i flera skolämnen i svenska skolsystemet, vilket ökar lärarnas möjlighet till fördjupad förståelse för styrdokumentet och det påverkar kvalitén i studiehandledningen. En förutsättning för att kunna klara uppdraget är att de har mycket goda kunskaper i svenska. I modersmåslärares uppdrag ingår aldrig mentorskrap utan det är fokus på att planera och genomföra undervisning i ämnet. Komplexiteten i uppdraget beror på att pedagogerna ofta arbetar i flera skolformer utifrån olika kursplaner och ska bedöma och sätta betyg utifrån dessa.

Nuläge

Antalet språk i Botkyrka är stort jämfört med andra kommuner. Vi har ca 110 lärare som undervisar i 70 språk. Vi har förfrågningar i ytterligare ca 10 språk, där det för tillfället inte finns några lärare att tillgå.

Specialistenhetens lärare undervisar i 22 grundskolor, 44 förskolor, 3 gymnasieskolor, samt ett tiotal fristående skolor och förskolor. Det vanligaste är att eleven får undervisning en timme i veckan i modersmål.

Det finns 14 388 barn och elever mellan 4 år och upp till gymnasieåldern (inklusive överåriga elever i gymnasieskolan) i kommunens skolenheter. Antalet barn och elever med annat modersmål än svenska är 8 623. Föräldrar till 5 011 väljer skolämnet modersmål som extra tillval på grundskolan och gymnasieskolan, eller förstärkt modersmålsstöd i förskolan.

Tabell 1. Antal barn/elever i Botkyrka som läser modersmål 2013*

Skolform:	Antal berättigade till ML	Antal som läser ML	Andel i procent
Förskola	2777	1263	45
Grundskola	4870	3445	71
Gymnasieskola	976	303	31
Totalt:	8623	5011	

* 2013-09-27

Det finns inte historisk statistik över antalet barn och elever som varit berättigade till modersmål att tillgå. Utbildningsförvaltningen kommer att från och med nu och framåt föra sådan statistik.

2013-10-10

Tabell 2. Antal barn/elever i Botkyrka som läser modersmål 2011-2013

Skolform:	2011-11-15	2012-12-15	2013-09-30
Förskola	1281	1494	1263
Grundskola	3663	3761	3445
Gymnasieskola	159	315	303
Totalt:	5103	5570	5011

Tabell 3. Antal beställda timmar i studiehandledning på modersmålet 2013*

Skolform:	Antal timmar 2012	Antal timmar 2013*
Grundskola	166	129
Gymnasieskola	54	72
Totalt:	220	201

* 2013-09-27

Elever får studiehandledning på 39 olika språk i början av höstterminen 2013.

Ekonomi

En modersmålersättning följer eleven till den enhet eleven tillhör. Beställarbudgeten för modersmål är 49,2 mkr 2013. Den största delen av den går ut till våra egna verksamheter. Ungefär 15 procent fördelas till skolor med andra huvudmän. Beställarbudgetens prognos för 2013 innebär en något mindre kostnad än enligt budget.

Specialistenheten har under våren och senast i augusti haft ett prognostiserat underskott på 4,7 mkr för modersmål. Inför läsåret 2013/14 har åtgärder vidtagits i form av en ny organisering av modersmålsundervisning och förstärkt modersmålsstöd vilket ger effekt från september månad. Tjänsteomfattningen har minskats och resekostnaderna sänkts p.g.a. färre förflyttningar mellan enheter. Från oktober är årsprognosen för 2013 ett underskott på 4,1 mkr.

Prislistan för modersmål, som reglerar priset per timme för en modersmålspedagog, är en del i det totala resursfördelningssystemet. Under höstterminen 2012, när prislistan för 2013 arbetades fram, fanns det stora felaktigheter i ekonomisystemet och därmed de uppgifter som skulle ligga till grund för de nya priserna. Detta ledde till att priserna blev för lågt satta avseende förstärkt modersmålsstöd i förskolan, modersmålsundervisning samt studiehandledning, vilket har lett till en obalans i det ekonomiska systemet mellan skolenheterna och den centrala organisationen.

Modersmålelevers studieresultat

Aktuell forskning visar att elever som deltar i modersmålsundervisning når bättre studieresultat än andra av såväl utländsk som svensk härkomst. Skolverkets utvärderingsrapport "Med annat modersmål - elever i grundskolan och skolans verksamhet", visar på ett tydligt samband: elever som deltar i modersmålsundervisning presterar bättre i skolan överlag. Exempelvis visar även deras studie att gruppen når ett högre genomsnittligt meritvärde än gruppen elever med svensk bakgrund. Detta gäller generellt för elever som har deltagit

2013-10-10

i modersmålsundervisningen, oavsett familjebakgrund, kön, eller migrationsbakgrund.

Utbildningsförvaltningen genomförde i början av höstterminen 2013 en uppföljning av modersmålselevers resultat i årskurs 9 vårterminen 2013. Det bör noteras att andelen modersmålselever varierar mycket mellan skolenheterna, vilket förvårar jämförelsen av resultatet. Förvaltningen kommer att arbeta vidare med statistiken inom detta område för att bättre kunna mäta modersmålsundervisningens effekt på övriga studieresultat.

Vårterminen 2013 sattes 293 modersmålsbetyg i sammanlagt 43 språk i åk 9 i förvaltningens grundskolor. Modersmål är det ämne som har högst meritvärde i kommunen. En framgångsfaktor är att ämnet är frivilligt, vilken enligt nationella studier har positiv effekt på studieresultat. Föräldrarna har från början gjort ett aktivt val och kan tänkas ge ett bra stöd och engagemang hemifrån. Det finns en risk för att resultatstatistiken blir positivt snedfördelad, då elever som inte lyckas nå kunskapskraven väljer bort ämnet, och avslutar kurserna innan avgångsbetygen satts. De många nyanlända eleverna i kommunen har av naturliga skäl goda förutsättningar att få ett bra betyg i ämnet.

Omläggning av modersmålsundervisningen i grundskolan

Eftersom modersmålsundervisning ska läggas utanför garanterad undervisningstid enligt skollagen beslutade rektorsgruppen i våras om en ny organisering i grundskolorna med början höstterminen 2013. Hammerstaskolan fick också under hösten 2012 ett föreläggande från Skolinspektionen om att eleverna missat ordinarie lektioner för sin modersmålsundervisning. En konsekvens av den nya organiseringen har blivit att antalet möjliga schemapositioner minskar drastiskt och att tjänsteplaneringen blir komplex.

För att säkerställa att så många elever som möjligt får sin modersmålsundervisning har specialistenheten därför tillsammans med områdena försökt att samordna undervisningstillfällena områdesvis. Skolorna har nu organiserat sin schemaläggning så att det finns utrymme för modersmål en eftermiddag i veckan. Studiehandledning kan dock med fördel läggas på förmiddagen.

I det stora hela har omorganiseringen fungerat bra. Det finns dock exempel på att en del elever och föräldrar inte blivit informerade om förändringen i god tid vid läsårets start. Information har skett genom flera olika kanaler men inte nått fram i vissa fall.

Organisering områdesvis:

Hallunda/Norsborg:

Här ligger undervisningen på måndag eftermiddag. Hammerstaskolan och Kärsbyskolan har valt att dela upp språken mellan sig, samordna sin undervisning och lägga dubbeltimme varannan vecka mellan 13-15 eller 15-17.30. Det innebär att en del av eleverna går till värdkolan tillsammans med personal från hemskolan. Borgskolan och Brunnaskolan har egna språkgrupper. De

2013-10-10

Yngre eleverna börjar sin modersmålsundervisning kl. 13.00 och de äldre kl. 15.00.

Alby/Fittja:

Här ligger undervisningen på tisdag eftermiddag. Grindtorpsskolan och Kvarnhagsskolan har ett samarbete där några av de äldre eleverna går själva mellan skolorna. Tanken är att man arbetar varannan vecka med dubbel-timme, så att skolorna har maximal tillgång till lärarresurser. Jämna veckor sker undervisning på Fittjaskolan och udda veckor på Grindtorp/Kvarnhag. Fittjaskolan och Tallidsskolan har egna grupper. Tallidsskolan har lagt sin modersmålsundervisning på fredagar, med förbehållet att Tullinge har förtur till lärarna den dagen.

Tumba:

Undervisningen sker i första hand på torsdag eftermiddag. Skolorna har valt att samordna undervisningen för elever åk 5-9 på så kallade värdsolor. I de lägre stadierna vill man ha undervisningen på den egna skolan. Eleverna får förflytta sig på egen hand. Elever som behöver förflytta sig ett längre avstånd får reskassa av sin skola. En del elever får vänta på sin undervisning i och med att de inte har samma sluttid som de övriga som läser språket.

Tullinge:

I Tullinge har man fredag som dag för modersmålsundervisning. Skolorna har valt att i de flesta fall inte samordna elevgrupper utan eleverna stannar på sin skola. Samarbete sker i huvudsak mellan högstadieskolorna där eleverna kan förflytta sig på egen hand. En del elever får vänta på sin undervisning i och med att de inte har samma sluttid som de övriga som läser språket.

Gymnasieskolan:

Kommunens tre gymnasieskolor samordnar undervisningen, som ligger förlagd till Tumba Gymnasium på onsdag eftermiddag. S:t Botvids gymnasium har dock egen undervisning i vissa språk på måndag morgon.

Konsekvensanalys av ny organisering i grundskolans modersmålsundervisning

Utbildningsförvaltningen kommer att kontinuerligt följa upp hur denna förändring påverkar modersmålsundervisningen och studiehandledningen. Det finns risk att en del elever som tvingas vänta till sent på sin modersmålslektion eller måste förflytta sig till en annan skola inte ska kunna eller vilja fortsätta delta. Detta scenario tas även upp i den utvärderingsrapport från Skolverkets som tidigare nämnts. Tabell 2 visar att det är något färre grundskoleelever som läser modersmål höstterminen 2013. Det skulle också kunna finnas andra förklaringar till minskningen än bara den nya organiseringen. Det är för tidigt att i nuläget kunna avläsa den fulla effekten av ett eventuellt elevtapp orsakat av den nya organiseringen.

Det faktum att undervisningen förläggs i huvudsak till eftermiddagar och till specifika dagar per område gör att det är svårare att rekrytera lärare eftersom

2013-10-10

deltidstjänsten blir hårt styrd till exakta schemapositioner utspridda under hela veckan, vilket i förlängningen kan påverka elevernas möjligheter att få undervisning.

Vi ser redan nu en tendens till allt större undervisningsgrupper med större åldersspridning i modersmål. Anledningar till detta kan vara ekonomiska eller schemamässiga skäl. Detta utgör en större pedagogisk utmaning för lärarna att tillgodose elevernas individuella behov.

Specialistenheten har lyckats med att optimera grundbemanningen av modersmålspedagoger utifrån den nya organiseringen. Det är dock svårare att tillgodose elevers behov av modersmål som uppkommer efter terminsstart t ex när elever flyttar in i kommunen eller när skolor är sena med sina beställningar.

Eleverna kan också fortsättningsvis drabbas av lokalbristen framförallt på skolor som har sin verksamhet integrerad med fritidsverksamhet. Det fanns en förhoppning om att tillgången till lokaler skulle underlättas av att undervisningen förlagts till eftermiddagar.

Det är en uttalad målsättning att studiehandledningen i grundskolan och gymnasieskolan ska öka för att stödja nyanlända elever i skolgången. Förändringen med modersmålsundervisning på eftermiddagen kan möjliggöra detta, men vi ser inte detta vid uppföljningen av hur många timmar studiehandledning som totalt beställs centralt. Grundskolorna i Tullinge och Tumba beställer nu något mer studiehandledning från specialistenheten medan beställningarna från grundskolorna i norra Botkyrka har minskat betydligt. Förklaringen till den minskade efterfrågan från norra Botkyrka är svår att förklara. Många elever i norra Botkyrka borde vara i behov av studiehandledning och i många språk. Studiehandledning kan ordnas direkt på skolan med lokalt anställd personal, men det verkar inte rimligt att området skulle vara självförsörjande inom studiehandledning. Det finns risk att inte alla elever i behov av studiehandledning får detta.

Konsekvensanalys av ny organisering i förskolan sedan april 2013

Förändringen från den 1 april med en fyra-årsregel har i huvudsak fungerat mycket bra. Förvaltningen kommer att kontinuerligt följa upp det förstärkta modersmålsstödet kvaliteten i förskolan och antalet barn med förstärkt modersmålsstöd. Tabell 2 visar att antalet barn som har förstärkt modersmålsstöd i förskolan nu är nere i nivå med 2011. Antalet förväntas minska ytterligare p.g.a. den nya fyra-årsregeln.

Kvalitetsutveckling i den centrala modersmålsorganisationen

I rapporten "Modersmålsundervisning i framtiden" från 2010, konstaterade förvaltningen att det var nödvändigt att förflytta fokus från logistiska frågor till pedagogiskt innehåll. Sedan dess har ett antal åtgärder vidtagits för att det pedagogiska uppdraget även för denna grupp pedagoger ska sättas i fokus.

2013-10-10

Det finns en kompetensutvecklingsplan för modersmålspedagogerna inom specialistenheten, för att barn och elever ska få den kvalitet i undervisning de har rätt till enligt läroplanen. Modersmålsledningen och pedagogerna arbetar aktivt med att utveckla och förbättra planering och genomförande av undervisningen i modersmål. Det faktum att modersmålspedagogerna inte generellt har svensk lärarutbildning och komplexiteten i deras uppdrag gör kompetensutveckling extra viktigt för den här gruppen. Läraravtalet anger att lärare har rätt till 104 timmar kompetensutveckling under ett ferieår, vilket nuvarande organisation uppfyller.

Utveckling av pedagogrollen

Vägen till att bli sedd som en professionell pedagog går genom att man är öppen kring sin egen praktik. Detta framgår tydligt i styrdokumentet. Pedagogerna förväntas synliggöra sin undervisning och dela den med andra och inte enbart utveckla sin undervisning på egen hand. På detta sätt skapas ett gemensamt språkbruk och kunskapsbank pedagogerna emellan. Det blir samtidigt ett steg på vägen mot en kvalitetssäkring av bedömningar och skriftliga omdömen.

Modersmålstränarna deltar kontinuerligt i reflektionsgrupp på utvalda förskolor. Mål och syfte för arbetet har formulerats i en särskild handlingsplan för reflektionsgruppen. Utvärderingen av den samma visar att modersmålstränarna upplever att arbets- och förhållningssätt blir mer samstämmiga med de som den ordinarie personalen på förskolan har. Kommunikationen och dialogen personalgrupperna emellan förstärks och samarbetet för barnens bästa ökar.

IKT och digitalt lärande

Användningen av IKT kan öppna nya möjligheter till kommunikation på modersmålet samt i organisering av undervisningen. Text är tillgången på tryckta läromedel och texter på modersmålet ofta begränsad. Det ska också bli möjligt för elever att mötas i undervisningssituationer utanför det vanliga klassrummet och ordinarie grupp. Det gör datorn och IKT till ett viktigt redskap för både modersmåls lärare och elever.

Detta arbete intensifierades i modersmålsorganisationen från och med hösten 2012 då alla modersmålspedagoger fick tillgång till en egen dator. Förvaltningen har sedan genomfört fortbildningsinsatser. För att driva på utvecklingen har en pilotgrupp bildats med intresserade pedagoger som vill ligga i framkant inom området. Det yttersta syftet och målet med utvecklingsområdet är att lärarnas undervisning ska förändras och utvecklas så att fler elever når kunskapskraven och att eleverna har tidsenliga lärverktyg i undervisningen. De ska ges möjlighet för eleverna att själva kunna söka och utveckla kunskaper.

Språkutvecklande arbetssätt

Modersmåls lärarna i grundskola och gymnasieskola arbetar med genrepedagogik och lässtrategier för att sedan medvetet använda dessa i undervisningen

2013-10-10

i syfte att stärka elevernas modersmål så att det blir en tillgång även i annan undervisning.

Modersmålstränarna i förskolan arbetar med bilden, skönlitteratur och frågandets konst för att sedan kunna stimulera och bjuda in barnen till språkutvecklande samtal. Det är genom dessa samtal, som modersmålstränarna kan få fatt på barnens språkliga behov, så att de kan möta dem där de befinner sig.

Uppföljning av det pedagogiska kvalitetsarbetet

En uppföljning av pedagogiska utvecklingsarbetet gjordes under våren 2013. Svarsfrekvensen bland modersmålspedagogerna var relativt hög och resultatet positivt.

76 % anser att det pedagogiska utvecklingsarbetet är värdefullt eller mycket värdefullt i arbetet som modersmålspedagog. Ytterligare 23% tyckte att det var ganska värdefullt.

66 % tyckte att de olika delarna i det pedagogiska utvecklingsarbetet hängde ihop mycket eller väldigt mycket. Ytterligare 29 % ganska mycket.

Kerstin Andersson
T.f. förvaltningschef

Anette Älmdalen
Chef Specialistenheten

2013-10-22

7**Svar på motion (FP) - Lärarförsörjning (UF/2013:77)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden föreslår att motionen ska anses vara besvarad genom förvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Folkpartiet lyfter i sin motion en av de största utmaningar som den svenska skolan står inför de närmaste åren. Utbildningsförvaltningen genomförde redan hösten 2011 som en av de första kommunerna i Sverige en kompetensinventering för att få både grepp om den rådande situationen, hur legitimationslagstiftningen och pensionsavgångarna påsikt kommer påverka. Med kompetenskartläggningen som grund arbetar förvaltningen strategiskt för att skapa utbildningsmöjligheter för att alla medarbetare i förvaltningen ska ha rätt kompetens för sitt uppdrag. I 2014 års ettårsplan är kompetensförsörjning ett prioriterat område. Den kommungemensamma kompetensfonden är oerhört betydelsefull, då förvaltningen genom denna kan göra långsiktiga utbildningssatsningar.

Förvaltningens strategi för rekrytering omfattar bland annat att aktiv ta ansvar för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. Förskolan Karlavagnen, Trädgårdsstadsskolan och Tumba gymnasium är utvalda i regeringens strategiska satsning på övningsskolor.

Ett av de största problem är dock att det utbildas för få lärare i bristämnena. Ett exempel på detta är förskollärare. Kommunens ambition är att hälften av pedagogerna ska vara förskollärare. Nationellt så är snittet 56%, men i Stockholm runt 39% och i Botkyrka 30%. Det antalet som nu utbildas i Stockholmsregionen kommer enbart räcka till att täcka pensionsavgångarna. Den politiska ledningen har därför tillsammans med förvaltningsledningen uppvakttat Utbildningsministern för att synliggöra denna problematik. Här behöver den nationella nivån samverka med den kommunala på ett mer effektivt sätt om vi ska kunna säkra att alla elever möter pedagoger med rätt kompetens.

2013-09-24

Referens
Gunilla Larsson

Mottagare
Utbildningsnämnden
Kommunstyrelsen

Svar på motion (FP) - Lärarförsörjning (UF 2013:77)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår att motionen ska anses vara besvarad genom förvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

- Förvaltningen arbetar strategiskt för att skapa utbildningsmöjligheter för att alla medarbetare i förvaltningen ska ha rätt kompetens för sitt uppdrag. I 2014 års ettårsplan är kompetensförsörjning ett prioriterat område.
- Den kommungemensamma kompetensfonden är oerhört betydelsefull, då förvaltningen genom denna kan göra långsiktiga utbildningssatsningar.
- Förvaltningens strategi för rekrytering omfattar bland annat att aktivt ta ansvar för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. Förskolan Karlavagnen, Trädgårdsstadsskolan och Tumba gymnasium är utvalda i regeringens strategiska satsning på övningsskolor. Förvaltningen deltar också i olika rekryteringsarrangemang.

Bakgrund

Lars Johansson (FP) har i en motion påtalat den annalkande bristen på förskollärare och lärare, speciellt efter 2015, då de nya reglerna om lärarlegitimation träder i kraft.

Lars Johansson föreslår, att kommunfullmäktige uppdrar till utbildningsförvaltningen att ta fram en plan med ekonomiska förutsättningar för att möta den kommande lärarbristen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är väl medveten om att konkurrensen om förskollärare och lärare blir allt hårdare och har under flera år arbetat med att Botkyrka ska vara en bra arbetsgivare. Som exempel kan nämnas satsningarna i ettårsplanerna och den kommungemensamma kompetensfonden.

2013-09-24

Förvaltningen har varit tidigt ute genom att genomföra noggranna kompetensinventeringar av alla som är anställda som förskollärare och lärare under läsåren 2011/12 och 2012/13. Dessa kompetensinventeringar kommer att följas upp av en ny inventering under innevarande läsår. Kompetensinventeringen ligger till grund för en årlig kompetensförsörjningsanalys på både skol- och kommunnivå och en plan för kompetensutveckling för anställda i förvaltningen. Många av insatserna sträcker sig över flera år.

Botkyrka är en av de kommuner, som mest har utnyttjat de möjligheter som skapats genom Lärarlyftet I och II samt Förskolelyftet. Kommunen har satsat egna medel så att lärare, förskollärare och barnskötare har haft möjlighet att delta.

Andra exempel i kompetensfonden är satsningen på erfarenhetsbaserade utbildningar för barnskötare till förskollärare och fritidspedager. För anställda inom förskolan som saknar barnskötarutbildning erbjuds validering av kunskap och en individuell studieplan för studier till barnskötare. För anställda inom grundskolan, som har mindre än 120 hp kvar till lärarexamen erbjuds en individuellt anpassad studiegång.

De flesta av de kompetensinsatser som görs, är på universitets- och högskolenivå, med allt från erfarenhetsbaserade- till traditionella utbildningar. Den sökande ska ha grundläggande behörighet till högskola och dessutom bli antagen till utbildning och det gör att det är svårt att lägga upp en ekonomisk plan, då antalet antagna växlar mellan terminerna. Det mest väsentliga, för Utbildningsförvaltningen, är den långsiktighet som finns i den ekonomiska planeringen genom kompetensfonden och att tilldelade medel kan användas flexibelt.

Det finns ett starkt samband mellan verksamhetsförlagd lärarutbildning i kommunen och vidare anställning. Att kunna erbjuda lärarstuderande verksamhetsförlagd utbildning är betydelsefullt för rekrytering av förskollärare och lärare. Därför kan förskollärare och lärare delta handledarutbildningar, som är förlagda i Botkyrka. Kommunerna i Stockholms län inbjöds, 2010 att delta, i ett pilotprojekt inom lärarutbildningen. Projektet syftar till att bygga en attraktiv lärarutbildning, samarbete med Stockholms universitet.

2013-09-24

Att bli utvald till särskilt utvald övningskola innebär att vara spjutspets inom lärarutbildningen och tillsammans med universitetet, i nationens intresse, höja kvaliteten på lärarutbildningen och att stärka studenternas professionsutveckling.

Karlavagnen är en av tre förskolor i länet som blivit utvalda, Trädgårdsstadsskolan – en av fem grundskolor och Tumba gymnasium – en av tre gymnasieskolor.

Botkyrka, Stockholm och Nacka kommuner har tillsammans med Stockholms universitet beslutat om en långsiktig satsning på forskning och utveckling. En del i denna satsning är att ge lärare möjlighet till forskarutbildning med en ämnesdidaktisk inriktning. Syftet är att lärare genom egen forskning ska bidra till forskningsbaserad kunskap, som kan ligga till grund för att utveckla skola och undervisning. Det har bl a medfört att förvaltningen har kunnat tillsätta tre av karriärtjänsterna med lektorer under 2013.

En liten, men mycket betydelsefull, insats för rekrytering gör de lärare, som arbetar både i kommunen inom lärarutbildningen på Stockholms universitet och på Södertörns högskola, när de använder Botkyrkas skolor som exempel och arena för sin undervisning.

Förvaltningen deltar i rekryteringssyfte på arbetsmarknadsdagar, programdagar mm, som universitet och högskolor anordnar för att underlätta för studenter att träffa arbetsgivare.

Med hänvisning till här redovisade olika åtgärder som redan pågår, för att skapa så goda rekryteringsmöjligheter som möjligt, anser förvaltningen, att det inte är befogat att ta fram någon ytterligare plan, enligt vad som föreslås i motionen.

Kerstin Andersson
Förvaltningschef

Kristina Gustafsson
Utvecklingschef

BOTKYRKA KOMMUN

Kommunstyrelsen

REMISS

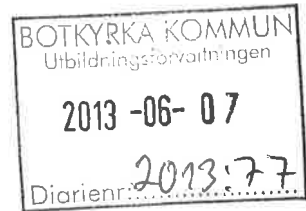
1[1]

2013-06-07

Dnr KS/2013:334

Referens
Lena Bogne

Mottagare
Personalutskottet
Utbildningsnämnden

Motion – Lärarförsörjning (FP)

Översänder rubricerat ärende för yttrande snarast efter utskottets/nämndens sammanträden den 9 respektive 24 september 2013.

Med vänliga hälsningar
Lena Bogne

Kommunstyrelsen

Post Botkyrka kommun, 147 85 TUMBA · Besök Munkhättevägen 45 · Kontaktcenter 08-530 610 00

Direkt 08-530 614 32 · Sms 0708-86 01 02 · E-post lena.bogne@botkyrka.se

Org.nr 212000-2882 · Bankgiro 624-1061 · Fax 08-530 616 66 · Webb www.botkyrka.se

MOTION
2013-05-13

Lärförsörjning

Förslag till beslut:

Att Kommunfullmäktige uppdrar till utbildningsförvaltningen att ta fram en plan för att möta den kommande bristen på förskolelärare och lärare.

Motivering

I Utbildningsförvaltningens Yttrande över förslag till flerårsplan nämns den annalkande bristen på förskollärare och lärare i endast i korthet. Förvaltningen konstaterar även att kommunens personaltäthet i skola och omsorg ligger under rikssnittet.

Redan nu skärps konkurrensen om lärare, eftersom lärarlegitimationen träder i kraft i december 2013 och fullt ut 2015 då endast behöriga lärare med legitimation får anställas och sätta betyg. Situationen försvåras ytterligare av att vissa kommuner i Stockholms län har för avsikt att höja lärarlönerna, vilket medför ökad konkurrens på en redan nu mycket konkurrensutsatt marknad.

Redan 2020 beräknar Länstyrelserna i en genomgång att ca 43.000 förskollärare och lärare kommer att fattas i riket, varav cirka 12000 pedagoger enbart i Stockholms län. Detta faktum innebär att Botkyrka kommun på alla upptänkliga sätt måste ha en plan och ekonomi för att möta kommande lärarbrist.

Lars Johansson (FP)

2013-10-22

8

Riktlinjer för avgifter i skolan (UF/2013:88)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden fattar beslut om att godkänna Riktlinjer för avgifter i skolan.

Om skolorna i enlighet med skollagen börjar ta ut avgifter kommer den avsatta miljonen för avgiftsfrihet att dras tillbaka från resursfördelningen till skolan. En miljon jämnt fördelad på skolorna innebär en fördelning på närmare 50 000 kr per enhet och år. Detta tillskott kommer att dras tillbaka från skolan ifråga om den börjar ta ut avgifter.

Sammanfattning

Enligt skollagen ska utbildningen vara avgiftsfri men det får förekomma avgifter för enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna i grundskolan och gymnasiet. Med enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna avses enligt förarbetena främst kostnader för en färdbiljett med allmänna kommunikationsmedel, en entréavgift till ett museum eller liknande. Gymnasieelever kan också få betala enstaka egna hjälpmedel.

Skolinspektionen rekommenderar avgifter för grundskola och gymnasium på maximalt 300 kr för en studieresa, 100 kr för studiebesök, 100 kr till idrott och hälsa vid friluftsdag och självkostnadspris för måltider under en studieresa. Skolinspektionen rekommenderar avgifter på maximalt 700 kr för läromedel i gymnasiet per elev och läsår.

Efter barn- och ungdomsnämndens beslut 2006 om avgiftsfri utbildning så beslutade nämnden att kompensera skolorna med 1 mkr i budget från och med 2007 för förtydligandet om att skolorna inte ska ta ut avgifter för friluftsdagar, utflykter och studiebesök. Om skolorna i enlighet med skollagen börjar ta ut avgifter kommer denna miljon att dras tillbaka från resursfördelningen till skolan. En miljon jämnt fördelad på skolorna innebär en fördelning på närmare 50 000 kr per enhet och år. Detta tillskott kommer att dras tillbaka från skolan ifråga om den börjar ta ut avgifter.

2013-10-09

Dnr UF/2013:88

Referens
Erika Nysäter

Mottagare
Utbildningsnämnden

Riktlinjer för avgifter i skolan (UF2013:88)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden fattar beslut om att godkänna Riktlinjer för avgifter i skolan.

Om skolorna i enlighet med skollagen börjar ta ut avgifter kommer den avsatta miljonen för avgiftsfrihet att dras tillbaka från resursfördelningen till skolan. En miljon jämnt fördelad på skolorna innebär en fördelning på närmare 50 000 kr per enhet och år. Detta tillskott kommer att dras tillbaka från skolan ifråga om den börjar ta ut avgifter.

Sammanfattning

Enligt skollagen ska utbildningen vara avgiftsfri men det får förekomma avgifter för enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna i grundskolan och gymnasiet. Med enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna avses enligt förarbetena främst kostnader för en färdbiljett med allmänna kommunikationsmedel, en entréavgift till ett museum eller liknande. Gymnasieelever kan också få betala enstaka egna hjälpmedel.

Skolinspektionen rekommenderar avgifter för grundskola och gymnasium på maximalt 300 kr för en studieresa, 100 kr för studiebesök, 100 kr till idrott och hälsa vid friluftsdag och självkostnadspris för måltider under en studieresa. Skolinspektionen rekommenderar avgifter på maximalt 700 kr för läromedel i gymnasiet per elev och läsår.

Efter barn- och ungdomsnämndens beslut 2006 om avgiftsfri utbildning så beslutade nämnden att kompensera skolorna med 1 mkr i budget från och med 2007 för förtydligandet om att skolorna inte ska ta ut avgifter för friluftsdagar, utflykter och studiebesök. Om skolorna i enlighet med skollagen börjar ta ut avgifter kommer denna miljon att dras tillbaka från resursfördelningen till skolan. En miljon jämnt fördelad på skolorna innebär en fördelning på närmare 50 000 kr per enhet och år. Detta tillskott kommer att dras tillbaka från skolan ifråga om den börjar ta ut avgifter.

2013-10-09

Dnr UF/2013:88

Ärendet

Barn- och ungdomsnämnden fattade den 23 maj 2006 beslut om avgiftsfri utbildning. Denna behöver uppdateras utifrån den nya skollagen. Enligt skollagen ska utbildningen vara avgiftsfri men det får förekomma avgifter för enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Med enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna avses enligt förarbetena främst kostnader för en färdbiljett med allmänna kommunikationsmedel, en entréavgift till ett museum eller liknande. Gymnasieelever kan också få betala enstaka egna hjälpmedel.

Enligt skollagen får både fristående och kommunala skolor ta ut avgifter som överstiger en obetydlig kostnad från vårdnadshavarna i enstaka fall under läsåret för till exempel skolresor. Avgifterna måste vara frivilliga och alla aktiviteter öppna för alla elever. Även om vårdnadshavarna inte har råd att betala avgifter för en skolresa ska barnen ha rätt att åka med. Belopp som var för sig kan bedömas som obetydliga kan tillsammans strida mot bestämmelserna om en avgiftsfri skola. Därför måste man göra en helhetsbedömning av samtliga kostnader som belastar en elev under ett läsår.

Skolinspektionen rekommenderar avgifter för grundskola och gymnasium på maximalt 300 kr för en studieresa, 100 kr för studiebesök, 100 kr till idrott och hälsa vid friluftsdag och självkostnadspris för måltider under en studieresa. Skolinspektionen rekommenderar avgifter på maximalt 700 kr för läromedel i gymnasiet per elev och läsår.

Efter barn- och ungdomsnämndens beslut 2006-05-23 om avgiftsfri utbildning så beslutade nämnden 2006-09-26 att kompensera skolorna med 1 mkr i budget från och med 2007 för förtydligandet om att skolorna inte ska ta ut avgifter för friluftsdagar, utflykter och studiebesök. Skolorna har tillförts 1 mkr per år sedan 2007 för att inte ta ut avgifter, vilket blev nivåhöjande. Om skolorna i enlighet med skollagen börjar ta ut avgifter kommer denna miljon att dras tillbaka från resursfördelningen till skolan. En miljon jämnt fördelad på skolorna innebär en fördelning på närmare 50 000 kr per enhet och år. Detta tillskott kommer att dras tillbaka från skolan ifråga om den börjar ta ut avgifter.

Kerstin Andersson
Tf. Förvaltningschef

Peter Dacke
Administrativ chef

Referens
Erika Nysäter

Mottagare
Utbildningsnämnden

Riktlinjer för avgifter skolan (UF 2013:88)

Enligt skollagen ska utbildningen vara avgiftsfri men det får förekomma avgifter för enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna i grundskolan och gymnasiet. Med enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna avses enligt förarbetena främst kostnader för en färdbiljett med allmänna kommunikationsmedel, en entréavgift till ett museum eller liknande. Gymnasieelever kan också få betala enstaka egna hjälpmedel.

Enligt skollagen får både fristående och kommunala skolor ta ut avgifter som överstiger en obetydlig kostnad från vårdnadshavarna i enstaka fall under läsåret för till exempel skolresor. Avgifterna måste vara frivilliga och alla aktiviteter öppna för alla elever. Även om vårdnadshavarna inte har råd att betala avgifter för en skolresa ska barnen ha rätt att åka med. Belopp som var för sig kan bedömas som obetydliga kan tillsammans strida mot bestämmelserna om en avgiftsfri skola. Därför måste man göra en helhetsbedömning av samtliga kostnader som belastar en elev under ett läsår.

Skolinspektionen rekommenderar avgifter för grundskola och gymnasium på maximalt 300 kr för en studieresa, 100 kr för studiebesök, 100 kr till idrott och hälsa vid friluftsdag och självkostnadspris för måltider under en studieresa. Skolinspektionen rekommenderar avgifter på maximalt 700 kr för läromedel i gymnasiet per elev och läsår.

Lathund för avgifter i grund- och gymnasieskolan Kostnader som Skolinspektionen inte accepterar

- Avgift för läromedel, inklusive miniräknare, i utbildning för skolpliktiga elever.
- Avgift för försäkring vid användandet av skolans bärbara datorer i skolan och hemmet för skoländamål.
- Avgift i samband med elevens val.
- Profilavgift.
- Anmälnings- eller köavgift.
- Krav på arbetsinsatser från föräldrar.
- Medlemsavgift.

Kostnader som är tillåtna vid enstaka tillfällen

- 300 kr för en studieresa.
- Kostnader för måltider under studieresa. Se även kommentar nedan.
- 100 kr för studiebesök.
- 100 kr för aktiviteter kopplade till idrott och hälsa (friluftsdag).
- 700 kr för läromedel, inklusive miniräknare, i gymnasieskolan. Se även kommentar.

Kostnader för måltider under studieresa

Kostnader för måltider under en studieresa intar en speciell ställning eftersom det är en kostnad som elever och föräldrar står för när eleven är hemma. Eleverna bör kunna betala för måltider som de annars skulle ha ätit hemma även när de är på studieresa. Det finns därför inget som hindrar att de också betalar för de måltider som eleverna i stället intar under en studieresa. Oftast handlar det om frukost och middag, men för gymnasieelever som i vanliga fall betalar för skollunchen kan även lunchen räknas med.

Kostnaden kan variera utifrån vilken mat eleverna får på resan, men eleven ska aldrig behöva betala mer än självkostnadspris till skolan. När det gäller studieresor på flera dagar kan det bli höga belopp för den enskilde eleven. Det bör skolan överväga innan den bestämmer om en resa.

Utgångspunkter för avgifter

En utgångspunkt för arbetet med den nya skollagen är att all offentligt finansierad verksamhet inom skolväsendet ska följa samma regler, oavsett om man har en kommunal eller enskild huvudman. En annan utgångspunkt är att rätten till en likvärdig utbildning av hög kvalitet aldrig får vara beroende av en enskilds ekonomiska förutsättningar.

Förskoleklassen och grundskolan

Enligt skollagen ska utbildningen i grundskolan vara avgiftsfri för eleverna. De ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning samt erbjudas näringsriktiga skolmåltider. Lärverktyg är ett nytt begrepp som betecknar den utrustning och materiel som eleven behöver för att kunna nå målen i utbildningen.

Det får förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Med obetydlig kostnad menas främst kostnader för en färdbiljett med allmänna kommunikationsmedel, en mindre entréavgift till

ett museum eller liknande. Om kostnaden återkommer vid flera tillfällen kan den sammanlagda kostnaden dock bli påfrestande för ett hushåll med svag ekonomi. Därför måste skolan noga överväga när och hur ofta denna möjlighet ska utnyttjas.

I den nya skollagen 2011 infördes nya regler för skolresor och liknande aktiviteter. I samband med denna typ av aktiviteter får det vid enstaka fall under ett läsår förekomma kostnader som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg. Vårdnadshavarnas kostnader får då inte vara högre än skolans självkostnad för att eleven deltar i en viss aktivitet. Kostnader för skolresor och utflykter som överstiger en obetydlig kostnad ska täckas antingen via skolans medel eller genom att elever helt frivilligt samlar in pengar.

Om en grupp elever på en skola tillsammans samlar in pengar till en skolresa eller liknande som är en del av utbildningen, ska aktiviteten vara öppen för alla elever. Detta gäller oavsett om vårdnadshavarna bidrar eller inte. Om den kostnadsbelagda aktiviteten är en del av utbildningen ska alla elever få delta. Det får inte finnas någon koppling mellan hur mycket en enskild elev bidrar med och elevens möjligheter att få delta i aktiviteten. Bidraget från vårdnadshavare måste både vara och framstå som frivilliga.

Läromedel, inklusive miniräknare, i gymnasieskolan

I gymnasieskolan kan den som ansvarar för utbildningen, huvudmannen, besluta om att eleven ska tillhandahålla vissa enstaka hjälpmedel själv, till exempel miniräknare. Då kan skolan ta ut en avgift för miniräknaren. Men eleven måste kunna välja hur hon eller han skaffar läromedlet, till exempel genom att köpa själv eller låna.

Gymnasieskolan

Utbildningen i gymnasieskolan ska vara avgiftsfri för eleverna. De ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning. Den som ansvarar för skolan, huvudmannen, får dock besluta att eleverna ska hålla sig med enstaka egna hjälpmedel. På samma sätt som i grundskolan får det förekomma enstaka kostnader som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. De nya regler som gäller för skolresor och utflykter i grundskolan gäller även för gymnasieskolan. När det gäller kostnader i samband med enstaka skolresor, utflykter eller liknande aktiviteter, är det inget som hindrar att dessa ersätts på frivillig väg av eleverna själva eller deras vårdnadshavare.

§ 40**Åtagande Ettårsplan 2007**

I ettårsplanen preciserar Barn- och ungdomsnämnden sitt åtagande utifrån kommunfullmäktiges uppdrag i de kommunövergripande målen. Här återfinns hur resurserna ska användas, mått på verksamheten samt vad som är möjligt att uppnå i verksamheten utifrån förutsättningarna.

I förhållande till den beslutade flerårsplanen för 2007-2010 visar den nya befolkningsprognosen en ökning med 214 barn och ungdomar. Nettokostnaden för förändringen beräknas till 5 033 tkr netto. Detta innebär att möjligheterna till en utökad vuxentäthet i förskolan och skolan minskar om förändringen ska inrymmas inom den tilldelade budgetramen.

I den beslutade flerårsplanen för 2007-2010 får barn- och ungdomsnämnden en budgetökning med 43 300 tkr. Ökningen avser en fortsatt satsning på ökad personaltäthet (10 000 tkr), för pris- och löneökningar (cirka 29 000 tkr). Vidare går cirka 6 000 tkr till ökade hyror, varav 4 000 tkr avser hyror bland annat på grund av ombyggda skolor i Alby och Fittjaområdet.

Förutom en fortsatt satsning på personaltäthet kompenserar kommunen skolorna med 1 000 tkr i budget 2007 för förtydligandet om att skolorna inte ska ta ut avgifter för friluftsdagar, utflykter och studiebesök.

Nämnden har ambition att påbörja en långsiktig satsning för att utveckla ett center inom naturvetenskap och teknik. Kostnaden för 2007 beräknas till 3 000 tkr vilket är en satsning barn och ungdomsnämnden har som ambition att starta nästa år.

Nuvarande politiska majoritet har även för avsikt att avsätta 1 000 tkr för att stimulera skolornas arbete med rörelse och hälsa. Vidare avser barn och ungdomsnämnden att under 2007 starta en process för att utveckla arbetsplatsdemokratin.

Sign

Beslutsexpediering

Beslut

Barn- och ungdomsnämnden beslutar

att godkänna förslaget till ettårsplan för 2007 i enlighet med tjänsteskrivelse
2006-09-15

att påtala för budgetberedningen ökningen av antalet barn i ettårsplanen 2007
i förhållande till flerårsplanen för 2007-2010.

Birgit Hellgren och Willy Viitala, båda fp, Jimmy Baker, m, och Marlène
Rindå, kd, deltar inte i beslutet.

_____

§ 35**Avgiftsfri utbildning**

Förvaltningen har fått i uppdrag att undersöka i vad mån skolorna tar ut avgifter i samband med friluftsdagar och studiebesök.

I en förfrågan som vi ställt till skolorna kan förvaltningen konstatera att det förekommer att skolorna tar ut avgifter allt mellan fem kronor till i enstaka fall 1 500 kronor för en frivillig fjällresa. Flera skolor uppger att de inte tar ut avgifter i samband med studieresor men att det förekommer insamlingar till klasskassor för lägerskolor och skolresor.

Enligt Skollagen ska all utbildning i förskoleklass (kap 2b §5), grundskolan (kap 4 § 4) och särskolan (kap 6 § 4) vara avgiftsfri. Enligt samma paragrafer framgår också att det får "förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleven".

Förvaltningen förtydligar att friluftsdagar utflykter och studiebesök ska vara avgiftsfria. Däremot får eleverna själva stå för den eventuella utrustning som kan krävas.

Om skolresor sker på skoltid så ska det finnas en koppling till målen i läroplanen och ett program för aktiviteten. Om finansiering sker på annat sätt än genom skolan kan eleverna arbeta in pengar på olika sätt. Finansiering får däremot inte ske genom insamling av pengar. Resor utanför skoltid får finansieras på valfritt sätt.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår barn- och ungdomsnämnden besluta att godkänna ovanstående förtydligande att friluftsdagar, utflykter och studiebesök ska vara avgiftsfria samt att finansieringen av skolresor kan hanteras på de sätt som beskrivs i förvaltningens tjänsteskrivelse 2006-05-08.

Yrkanden

Jimmy Baker (m), Willy Viitala (fp), samtliga ledamöter för kd samt Ronnie Andersson (v) yrkar att ärendet bordläggs. Avslås bordläggning avger Jimmy Baker (m), Willy Viitala (fp) samt Miriam Bengtsson (kd) ett skriftligt yrkande, bilaga 15. De yrkar att ordförandeförslaget avslås.

Ordföranden yrkar avslag på förslaget om bordläggning.

Sign

Beslutsexpediering

Proposition

Först ställer ordföranden proposition på yrkandet om bordläggning och finner att nämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag, det vill säga att avslå förslaget om bordläggning.

Votering begärs och verkställs. Ordföranden ställer följande voteringsproposition. Den som röstar i enlighet med ordförandens förslag röstar ja och den som är emot röstar nej. Vinner nej har nämnden beslutat att bordlägga förslaget. Voteringen utfaller med 6 ja-röster mot 5 nej-röster. Voteringslista biläggs protokollet.

Nämnden har således beslutat att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

Ordföranden ställer därefter proposition på ordförandeförslaget mot yrkandet från Jimmy Baker (m), Willy Viitala (fp) samt Miriam Bengtsson (kd). Ordföranden finner att nämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Beslut

Barn- och ungdomsnämnden beslutar

att godkänna ovanstående förtydligande att friluftsdagar, utflykter och studiebesök ska vara avgiftsfria samt att finansieringen av skolresor kan hanteras på de sätt som beskrivs i förvaltningens tjänsteskrivelse 2006-05-08

Jimmy Baker (m), Willy Viitala (fp) och samtliga ledamöter för kd reserverar sig mot beslutet.

Ronnie Andersson, v, deltar inte i beslutet.

YRKANDE
060523

Ärende 35
Avgiftsfri utbildning

Den samlade borgerligheten, folkpartiet, moderaterna och kristdemokraterna, ställer sig avvisande till att alla skolresor ska vara avgiftsfria. Det är fullkomligt rimligt att skolorna tar ut avgifter under t.ex. friluftsdagar och resor som barnen vill ha men som är väldigt kostnadskrävande. För de föräldrar som kanske inte har råd med 1500 kronor så kanske de har råd med 300 kronor, så att barnet får chansen att åka. Har föräldrarna inte råd med ens några hundra så finns det andra aktiviteter som barnen kan göra då de andra reser.

Vi vänder oss vidare emot att det ska vara förbjudet för vissa föräldrar att betala för resan och att alla därför solidariskt måste arbeta ihop till en resa. Det föreligger också ett visst föräldraansvar i att hålla emot om en majoritet av klassen vill företa resor som innebär att ett par elever inte kan följa med.

Det är orimligt att samtliga skattebetalare framöver skulle stå för skolelevs fjällresor och liknande under skoltid i en ideologiskt missriktad strävan mot att alla ska och måste ha lika villkor.

Från folkpartiet, moderaterna och kristdemokraternas sida yrkar vi med bakgrund av ovanstående:

- att ordförandeförslaget avslås.

Willy Viitala (fp)

Jimmy Baker (m)

Miriam Bengtsson (kd)

2013-10-22

9

Förvaltningschefen informerar

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av informationen.

2013-10-22

10**Redovisning av delegationsbeslut (UF/2013:16)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av besluten.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden fattar i huvudsak beslut i frågor som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning, kvalitet eller i principiella ärenden. Nämnden beslutar också om yttranden eller liknande till fullmäktige. Av praktiska skäl får andra ärenden inom utbildningsnämndens ansvarsområde delegeras till någon annan. Delegaten får då besluta å nämndens vägnar. Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till nämnden för att tiden för överklagande kan passera och beslutet träda i laga kraft. På så sätt kan också nämnden följa hur delegaten utför uppdraget att besluta i nämndens ställe.

Förvaltningen anmäler följande listor över delegeringsbeslut:

Anemonen fsk, sep
Aspen fsk, sep
Banslättsskolan, sep
Björkhaga skola, sep
Borgskolan, sep
Blåsippan, sep
Bäverhyddan och Bikupan fsk, sep
Fittjaskolan, maj-sep
Förvaltningskontoret, juni-sep
Fröhuset fsk, sep
Granen fsk, sep
Grindstugan fsk, sep
Grindtorpsskolan, sep
Humlan fsk, sep
Kassmyraskolan, juli

2013-10-22

Karlavagnen fsk, sep
Luna fsk, sep
Lysmasken fsk, sep
Myrstacken och Solrosen fsk, sep
Myran fsk, sep
Måsen fsk, sep
Nova fsk, sep
Nyängsgården fsk, sep
Prästkragen/Gullvivan fsk, aug-sep
Parkhemsskolan, sep
Rodret fsk, sep
Römossen fsk, sep
Solliden fsk, sep
Staren fsk, sep
Svalan fsk, sep
Sörgården fsk, sep
Trädgårdsstadsskolan, sep
Tullinge gymnasium, aug-sep
Tullingebergsskolan, sep
Ugglan fsk, sep
Violen fsk, sep
Vallmon fsk, sep
Örnen fsk, sep
Örtagården fsk, sep

2013-10-22

11

Anmälningssärenden (UF/2013:14)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av följande handlingar:

Skrivelser

Skolinspektionen

Skolinspektionen avslutar ärendet Anmälan om särskilt stöd för en grundskoleelev vid Falkbergsskolan UF/2012:35.

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsen beslut 2013-10-07 §195 Nya digitala verktyg inom sociala medier, KS/2012:518.